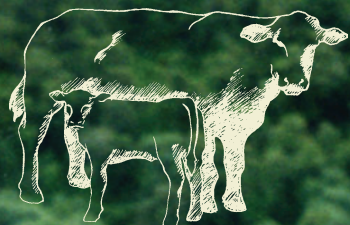

Årsmelding 2004

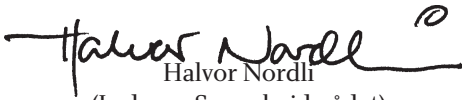
STORFEKJØTTKONTROLLEN

FORORD

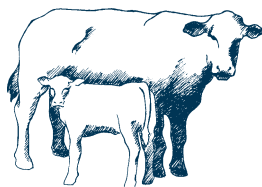
Storfekjøttkontrollen er den landsomfattende husdyrkontrollen for kjøttproduksjon på storfe. Fagsenteret for kjøtt har den sentrale administrasjon med ansvaret for drift og utvikling av den sentrale databasen og for utvikling av det windowsbaserte PC-programmet. Det er ansatte i slakteriene som har det lokale ansvaret for Storfekjøttkontrollen.

Statistikken i årsmeldingen er basert på opplysninger samlet i den sentrale databasen. Med i statistikkene er alle medlemmer som står som innmeldt og har registrert de aktuelle opplysninger i 2004, hvis ikke annet er oppgitt.

Halvor Nordli
(Leder av Samarbeidsrådet)

Cecilie Ausland
(Utviklingsansvarlig)

Grethe Ringdal
(Driftsansvarlig)

WWW.FAGKJOTT.NO/STORFEKJOTTKONTROLLEN

FAGSENTERET for kjøtt

Fagsenteret for kjøtt er et kompetansesenter for en samlet kjøttbransje som gjennom forskning, utvikling og forbedringstiltak arbeider for økt konkurransekraft langs hele verdikjeden fra bås til bord. Hovedtyngden av oppgaver er bransjenøytralt fag- og opplysningsarbeid, men det drives også konsulent/oppdragsvirksomhet. Fagsenteret ble opprettet våren 1998 etter en avtale mellom Norsk Kjøtt og Kjøttbransjens Landsforbund. Fagsenteret samarbeider tett med bransjens organisasjoner, slakterier og kjøttindustri og har et betydelig nettverk til andre fagmiljøer.

INNHold

Forord	2
Storfekjøttkontrollens formål	4
Organisering og finansiering	4
Bondeversjon av Storfekjøttkontrollen	6
Veiledende priser for medlemsskap	6
Aktiviteter i Storfekjøttkontrollen	7
Hva skjer framover	8
Aktiviteter i Norsk Kjøttfeavlslag	9
Rådgivere i Storfekjøttkontrollen	10
Statistikk fra Storfekjøttkontrollen	10
- Historisk utvikling	12
- Rasfordeling	12
- Besetningsstatistikk	14
- Medlemsstatistikk	16
- Kalvingsstatistikk	18
- Bedekningsstatistikk	20
- Slakteresultater	22
- Tilvekster	26
- Vektregistreringer	28
- Helse	30
Sammenligningstall fra Danmark	30

STORFEKJØTTKONTROLLENS FORMÅL

- Skaffe det enkelte medlem informasjon om egen buskap som grunnlag for planlegging, styring og kvalitetssikring av produksjonen.
- Gi grunnlag for landsomfattende avlsarbeid på storfe gjennom fullstendig oversikt over dyrenes identitet ved merking, og informasjon, om enkeltdyr og buskap.
- Gi nødvendig informasjon til forebyggende helsearbeid og sykdomsbekjempelse.
- Skaffe dokumentasjon ved livdyrsalg.
- Gi nødvendige opplysninger for generell rådgiving, informasjon, forskning, statistikk og prognoser.
- Være en del av de tiltak som skal skape aktivt og levende produsentmiljø.
- Tilfredsstille krav til norske forskrifter for merking og registrering av storfe.

ORGANISERING OG FINANSIERING

Fagsenteret for kjøtt har administrasjonen av Storfekjøttkontrollen sentralt og står for drift og utvikling av PC-programmet og den sentrale databasen. Slakterier, både samvirke- og private, har det lokale ansvaret. Det er 17 rådgivere/registratorer rundt omkring i landet.

De innsamlede data er grunnlag for avlsarbeid, statistikk, dokumentasjon og forskning på kjøttfe.

Finansiering av sentral drift og utvikling dekkes av Omsetningsrådet. Finansiering av lokal drift i slakteriene dekkes delvis av medlemsavgifter.

SAMARBEIDSRÅDET FOR STORFEKJØTTKONTROLLEN

Samarbeidsrådet for Storfekjøttkontrollen er Storfekjøttkontrollens øverste organ. Saker vedrørende regelverk, veiledende priser og fastsetting av rettigheter og plikter som følger med medlemskapet, er saker som behandles i dette forum.

Samarbeidsrådet for Storfekjøttkontrollen har i 2004 bestått av:

Halvor Nordli (leder)	Norsk Kjøttfeavlslag
Asgeir Svendsen	Gilde Norsk Kjøtt
Rolf Axel Aass	Kjøttbransjens Landsforbund

SAMARBEIDSRÅDET FOR STORFEKONTROLL

Problemstillinger som er felles for kukontrollen og Storfekjøttkontrollen, behandles i Samarbeidsrådet for Storfekontroll, bestående av representanter fra Tine (Kukontrollen), Fagsenteret for kjøtt (Storfekjøttkontrollen), avlsorganisasjonene GENO og Norsk Kjøttfeavlslag (NKA).

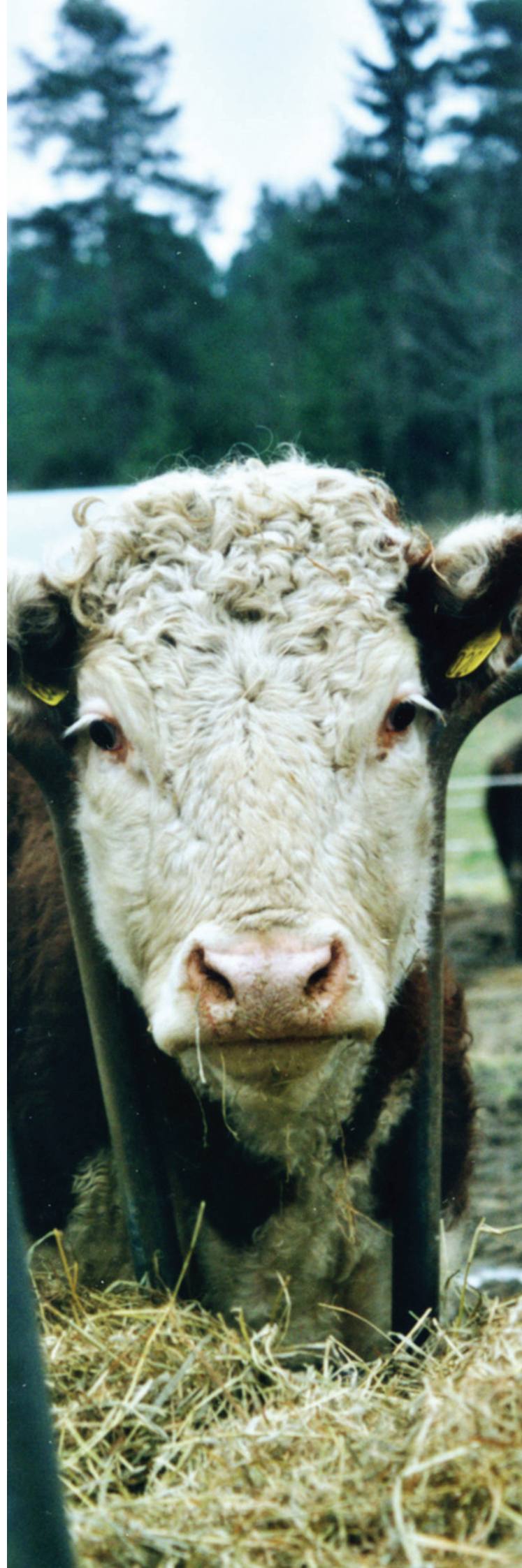
STORFEKJØTTKONTROLLENS ARBEIDSGRUPPE

En arbeidsgruppe som består av representanter for de som bruker programmet, samt representanter fra NKA og Fagsenteret, legger føringer for hvordan PC-programmet og kontrollen utvikles videre til best mulig nytte for brukerne.

Erik Ringnes	Bondeversjonbruker/ avlsbesetning
Lars Skjennum	Bondeversjonbruker/ krysningsbesetning + innkjøpt kalv
Steinar Aas	Rådgiver, Furuseth Slakteri AS
Elisabeth Kluften	Rådgiver, Gilde Fellesslakteriet BA
Vegard Urset	Avlssjef, Norsk Kjøttfeavlslag
Christopher Lange	Stambokfører, Norsk Kjøttfeavlslag

Fagsenteret for kjøtt:

John Thore Mogen	Programmerer
Cecilie Ausland	Konsulent
Grethe Ringdal	Konsulent

BONDEVERSJON AV STORFEKJØTTKONTROLLEN

Medlemmene i Storfekjøttkontrollen kan kjøpe et dataprogram hvor de selv kan registrere opplysninger om sine dyr og ta ut egne rapporter for buskapen eller enkelt dyr. Dette dataprogrammet kalles Bondeversjon. Bondeversjonbrukere kan selv sende opplysninger direkte til sentralt lager eller de kan videresende opplysningene fra bondeversjonen til sin rådgiver. Rådgiveren sender opplysningene videre til sentralt lager.

34% AV MEDLEMMENE REGISTRERER SELV

Flere og flere av Storfekjøttkontrollens medlemmer ønsker å registrere selv. Ved årsskiftet var det 422 medlemmer som hadde kjøpt bondeversjon av programmet.

VEILEDENDE PRISER FOR MEDLEMSSKAP

Grunnpakken i Storfekjøttkontrollen gir registrering av data og utsendelse av lister. Årsrapporten er en sentral liste. Imidlertid ligger de aller fleste rapporter og lister på slakterirådgivernes PC'er eller i bondeversjonprogrammet. Slakterirådgiverne styrer utsendelsen av rapportene til sine medlemmer. Hvilke eller hvor store ressurser som settes av til personlig rådgivning og besøk, er opp til det enkelte slakteri. Dermed er det også slakteriet som bestemmer avgiften for medlemsskap i kontrollen. Veiledende satser for medlemsskap settes av Fagsenteret for kjøtt. De veiledende satsene er beskrevet nedenfor.

Utvikling og salg av PC-programmet bondeversjonen er det Fagsenteret for kjøtt som er ansvarlig for. Fagsenteret bestemmer prisen for kjøp og årlig oppgradering av programmet. Slakteriene fakturerer imidlertid medlemmene på vegne av Fagsenteret for kjøtt for bondeversjonen, samtidig med fakturering for egne medlemsavgifter.

VANLIG MEDLEMSSKAP (VEILEDENDE SATSER):

Årlige kostnader:	
Grunnsats:	kr 500,-
Variabel sats, avh. av besetningsstørrelse:	kr 50,- per årsku kr 12,50 per fôringsdyr

MEDLEMSSKAP MED BONDEVERSJON:

Engangssum:	
Kjøp av program, inkludert kurs i bruk av programmet:	kr 1 500,-
Årlige kostnader:	
Grunnsats for brukerstøtte:	
Fra slakteriet:	kr 600,- (veiledende sats)
Årlig programoppgradering:	kr 300,-

SATSENE VIL EVALUERES I 2005

AKTIVITETER I STORFEKJØTTKONTROLLEN

UTVIKLING AV BONDEVERSJONEN

Programoppgraderingen i 2004 inneholdt mange nye rapporter. Både brukere som driver med fôringsdyr, de som har avlsbesetninger eller driver med krysningsdyr, finner rapporter de kan bruke i bondeversjonen.

Utviklingen av bondeversjonen skjer på bakgrunn av innspill fra brukerne. Det ble i 2004 avholdt to møter i arbeidsgruppen i forkant av ny versjon. Vi mottar mange synspunkter og idéer fra brukerne via brukerstøtte, kurs og i andre sammenhenger. Vi har hatt hjelp av rådgivere og produsenter til å teste og komme med innspill underveis i utviklingen av ny versjon.

INNSENDING TIL SENTRALT LAGER

Bondeversjonsbrukere kan sende inn opplysninger direkte på internett, i stedet for å sende via rådgiver. Dette er en løsning som anbefales, da det i de fleste tilfeller fungerer best. Det er omtrent 44% av bondeversjonsbrukerne som sender inn opplysninger selv, men dette varierer fra område til område.

DYKTIGE RÅDGIVERE

Storfekjøttkontrollen har en stab med dyktige og ivrige rådgivere ute i felten. Rådgiverene har opparbeidet seg gode kunnskaper om Storfekjøttkontrollen og yter god brukerstøtte ovenfor bøndene. Den sentrale administrasjonen har god kontakt med rådgiverne. Denne kontakten er viktig for at den daglige driften skal fungere og for å få verdifulle innspill til utvikling av Storfekjøttkontrollen.

KURS

Fra 1.1.2005 skal alle som kjøper bondeversjon, få tilbud om kurs i bruk av programmet. I den forbindelse ønsker vi å øke kompetansen hos rådgiverne i å holde slike kurs. Dette gjelder både for Sauekontrollen og Storfekjøttkontrollen. Det ble høsten 2004 arrangert et pedagogikk-kurs ved Fagsenteret for kjøtt, «Kunsten å formidle», for rådgivere. Samtidig med formidlingskurset, ble rådgiverne oppdatert på den tekniske delen ved kontrollene. Kurset ble svært godt mottatt blant rådgiverne. Fagsenteret for kjøtt ønsker å holde flere slike kurs fremover.

Fagsenteret for kjøtt tilbyr å være kursholdere dersom slakteriene holder kurs for bondeversjonbrukerne til Storfekjøttkontrollen, hvis ikke rådgiverne selv ønsker å holde kursene. I 2004 var Fagsenteret med på ett bondeversjonskurs for nybegynnere. Kursene er nyttige for å få innspill til programmet og gir mange kontakter.

INFORMASJON

Storfekjøttkontrollen har vært synlige i form av en fast spalte i BUSKAP og artikkel i Kjøttsamvirket. I tillegg har det vært informasjon i hvert nummer av Kjøttfeavl. Storfekjøttkontrollen hadde stand på BIFF 2004 i Trondheim og på Dyrsku'n i Seljord. Det har blitt laget nytt reklamemateriell; rollups, t-skjorter og en plansjeserie med informasjon som brukes av rådgivere i markedsføringen av programmet.

Storfekjøttkontrollens Internettside ([www.fagkjott.no/storfekjøttkontrollen](http://www.fagkjott.no/storfekjottkontrollen)) har kommet godt i gang og har mange besøkende. På sidene legges det ut aktuelle nyheter, statistikk, fagartikler og ikke minst tips og info om Bondeversjonen.

Regler for Storfekjøttkontrollen har blitt endret i punkt 8 i forbindelse med at personregisterloven er erstattet med "Lov om behandling av personopplysninger".

BRUK AV DATA I FORSKNING

I 2004 ble det satt i gang to større forskningsprosjekter om ammeku og spesialisert kjøttproduksjon på storfe («Ammekuråd» og «Kalve- og ungdyrhelse i Norge»). Prosjektene har vekt på helse og fruktbarhet. I disse prosjektene blir data fra Storfekjøttkontrollen brukt. I et delprosjekt av «Ammekuråd» inngikk uttak av melkeprøver fra cirka 40 Hereford-kyr fra to besetninger på Østlandet. Melkeprøvene blir analysert for innhold av fruktbarhetshormoner. Ammekyrne ble melket tre ganger i uken og etter en innkjøringsperiode, fungerte dette bra. Prosjektene fortsetter 2005.

HVA SKJER FRAMOVER

BONDEVERSJON

Bondeversjonen skal utvikles slik at man kan registrere opplysninger om føring og økonomi. Dette er viktig for at programmet skal være et godt styringsverktøy for bonden og for dokumentasjon. Man vil også få inn tilpasninger til KSL i bondeversjonen.

RAPPORTER PÅ INTERNETT

Våren 2005 blir de første internettrapportene for Storfekjøttkontrollen lansert. Rapportene skal være tilgjengelige for alle medlemmer og rådgiverne. Medlemmene har kun tilgang til egne besetningsdata. Det er blant annet sentrale rapporter som årsrapporten, som blir tilgjengelige som Internettrapport. Etter hvert håper man at internettrapportene vil ta over for utsending av rapporter i papirformat.

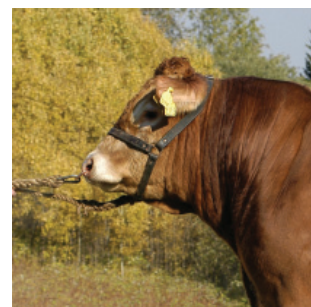
SAMARBEID MED KUKONTROLLEN

Det er inngått en avtale med Kukontrollen om overføring av data fra Kukontrollen til Storfekjøttkontrollen. Dette er spesielt aktuelt ved kjøp av føningsdyr fra besetninger som er med i Kukontrollen og når mjølkebesetninger går over fra mjølkeproduksjon til ammekuproduksjon.

FORTSATT FOKUS PÅ HELSE

Det er en økende andel besetninger som registrer helsedata i Storfekjøttkontrollen, men det er fremdeles for liten andel. Vi vil fortsette å holde fokus på å få flere til å registrere helsedata, blant annet ved å utbedre eksisterende helserapporter.

Foto: Geno Fototeam.

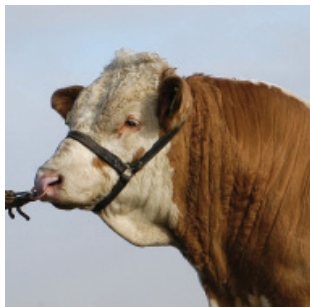
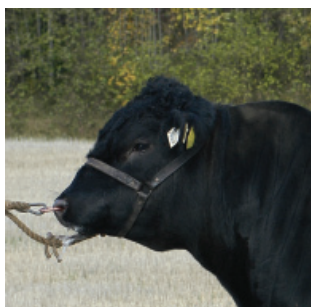

AKTIVITETER I NORSK KJØTTFEAVLSLAG

Avlsarbeidet på kjøttfe fortsetter sin gode utvikling. Foran testomgangen 2004/2005 ble det rekordpåmelding med 371 okser. Dette viser at testen er attraktiv og at interessen for å delta i det nasjonale avlsarbeidet er sterk og økende. Gode auksjonsresultater på Staur viser også at teststasjonen «leverer varene». For å oppnå resultater i avlsarbeidet er seminbruk en forutsetning. Det ble for noen år siden satt djerne mål for bruken av semin. Nå viser det seg at de norske avlsbesetningene ligger langt foran disse målsettingene. Dette som et resultat av kampanjer, tilrettelegging og ikke minst kvalitet på seminoksene.

Gilde Norsk Kjøtt, i samarbeid med Norsk Kjøttfeavlslag (NKA), lanserte i april 2004 «Norsk Kjøttfe». Pristillegget til produsent ved å levere til «Norsk Kjøttfe» ble satt til kr 4,- pr kg. NKA er svært fornøyd med at Kjøttsamvirket satser på et slikt konsept. «Norsk Kjøttfe» har ikke hatt den utviklingen man håpet på, men det må være lov å tro at det er lagt et godt grunnlag som det kan bygges videre på. I tillegg er det flere produsenter og produsentsgrupperinger som lykkes med sine nisjesatsinger. Både Limousin Unik og Angus Gardskjøtt kan trekkes fram som eksempler på at det er mulig å oppnå gode resultater med en betydelig merpris til produsent.

Våren 2004 ble det vedtatt at NKA skal flytte til Biohus Hamar. Sammen med NKA flytter blant andre Geno, Mattilsynet, Høgskolen i Hedmark, Geno Global, Cryo-Genetics og BioBank Råvarelab. Styret fattet vedtak om flytting ut fra en strategisk, faglig og økonomisk vurdering. Biohuset vil gi driftsmessige fordeler, større muligheter for fellesprosjekter og også være bedre for de ansatte.

RÅDGIVERE I STORFEKJØTTKONTROLLEN

Fagsenteret for kjøtt Grethe Ringdal	22 09 21 19 grethe.ringdal@fagkjott.no
Gilde Region Øst Olav Gjølberg	69 11 12 42/90 67 93 29 olav.gjolberg@gilde.no
Gilde Region Øst Elisabeth Kluften	22 09 42 25/91 83 41 80 elisabeth.kluften@gilde.no
Gilde Region Øst Laila Almhjell-Ims	33 35 86 00/99 59 43 40 laila.almhjell@gilde.no
Gilde Region Øst Live Enerhaugen	33 35 86 00/90 91 76 49 live.enerhaugen@gilde.no
Gilde Region Øst Kristian Heggelund	62 33 10 44/95 13 41 05 kristian.heggelund@gilde.no
Gilde Region Øst Inger Marie Raknerud	62 33 13 16 Inger.marie.raknerud@gilde.no
Gilde Region Vest Anne Lise H. Molland	57 68 41 44/48 03 12 15 lihenjm@online.no
Gilde Region Nord Odd Gunnar Stene	73 89 80 00/ 97 50 28 86 ostene@gilde.no
Gilde Region Nord Siri Wangberg	75 54 15 26/90 01 22 43 siri.wangberg@tine.no
Gilde Region Nord Knut Storbakk	77 72 65 81/90 12 86 16 knut.storbakk@tine.no
Norsk Kjøttfeavlslag Christopher Lange	23 05 92 04/91 79 86 55 christopher@kjottfe.no
Fatland Gerd Skjoldal	55 13 70 74/91 85 55 17 g.skjold@online.no
Furuseth Slakteri Steinar Aas	63 97 70 10/ 93 22 38 11 saa@furuseth.no
Prima Slakt Odd Jan Håland	93 23 52 22 oddjan@prima.as
Midt-Norge Slakteri Paul Myhrås	74 08 37 00/97 11 05 80 paul.myhras@norsk-slakt.no
Eidsmo slakteri Klaus Arild Sandøy	72 87 70 30/92 61 26 59 klaus.arild@eidsmo.no
Dullum slakteri Peder Veiseth	74 80 50 60/ 95 80 60 50 peder@veiseth.no

STATISTIKK FRA STORFEKJØTTKONTROLLEN

BEGREP OG DEFINISJONER

Ammeku

Ku som går med en eller flere kalver til kalven(e) avvennes.

Mordyr

Hunndyr som er registrert med minimum én kalving innen 31. desember og som har stått som innmeldt hele eller deler av året.

Årsku

Ku med 365 førdager etter første kalving.

Kalvingsintervall

Perioden fra én kalving til neste.

Førstegangskalver

Hunndyr som kalver for første gang.

Korrigerte vekt

En vekt som er korrigert ut fra alder til mor, alder til dyret selv, rase og tvillingstatus.

- Korrigert fødselsvekt:
dyret må være veid maksimalt 4 dager etter fødsel.
 - Korrigert 200-dagersvekt:
dyret må være veid mellom 150 og 275 dager.
 - Korrigert 365-dagersvekt:
dyret må være veid mellom 315 og 415 dager.
 - Korrigert 550-dagersvekt:
dyret må være veid mellom 500 og 600 dager.
- Kun hunndyr.

Reell levende tilvekst

Økning i vekt per dag basert på veid levende vekt. Tilveksten oppgis i gram per dag.

Slaktetilvekst

Økning i vekt per dag basert på differanse mellom veid slaktevekt og fødselsvekt/2. Tilveksten oppgis i gram per dag.

Vær oppmerksom på grunnlaget bak statistikken. Antall dyr eller besetninger bak gjennomsnittet er oppgitt i de fleste tabellene. Statistikk med lite tallmateriale bak, gjør at tilfeldigheter får stor betydning. Generelt er tallgrunnlaget best for rasen Hereford, deretter kommer Charolais, Aberdeen Angus, Limousin og Simmental. De tallmessig mest marginale rasene i Storfekjøttkontrollen (Blonde d'Aquitaine, Highland Cattle, Tiroler Grauvieh, Dexter, Galloway og de gamle norske rasene) er som oftest slått sammen til en gruppe.

Hvilken type opplysning det er snakk om, er også viktig i vurderingen. Eksempelvis er påliteligheten av gjennomsnittlig andel dødfødte langt mindre enn påliteligheten av gjennomsnittlig klassifiseringsresultat. Dette er fordi frekvensen av dødfødsler er lav. Hvert enkelt tilfelle har dermed merkbar virkning på gjennomsnittet, og følgelig er dette et tall som kan variere en del fra år til år.

HISTORISK UTVIKLING

	Antall ammekyr totalt (SLF) ¹	Årskyr	Mordyr ²	Beset- ninger m/mordyr	Mordyr per besetning	Besetninger m/ kalvings- registrering	Kalv- inger per beset- ning ³
1999	33 715	5 863	6 813	505	13	381	13
2000	40 267	6 376	7 407	530	14	400	13
2001	46 533	8 316	10 813	764	14	639	12,9
2002	47 087	10 751	13 703	899	15	773	13,8
2003	48 382	12 852	16 196	1 011	15,8	859	14,3
2004	49 934 ⁴	15 344	19 430	1 121	17,3	955	15,7

¹ Tallene fra og med 2001 er fra 1. januar påfølgende år.

² Antall mordyr gir et høyere kutall enn årskutallsberegningen. Dette skyldes at alle kyr som har vært innom en besetning i løpet av 2004, teller med som et mordyr; mens i årskutallsberegningen vektes det for hvor mange dager den aktuelle kua har stått i kontrollen i 2004.

³ Det er kun besetninger hvor det er registrert en eller flere kalvinger i det aktuelle året som blir med på snittberegningen i antall kalvinger per besetning.

⁴ Foreløpige tall.

RASEFORDELING

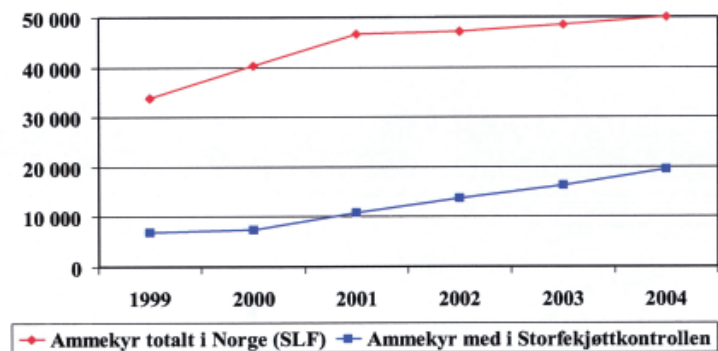
UTVIKLING AV ANTALL MORDYR

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Hereford	1 755	1 842	2 180	2 664	3 021	3 463
Charolais	740	785	1 159	1 492	1 774	2 047
Aberdeen Angus	1 079	1 213	1 483	1 621	1 703	1 909
Limousin	324	341	457	556	682	825
Simmental	473	505	595	593	615	656
Blonde d'Aquitaine ¹					107	126
Highland Cattle ¹					351	371
Tiroler Grauvieh ¹					93	104
Dexter ¹					14	26
Galloway ¹					10	12
NRF ¹					1 596	1 560
Andre raser ¹		602 ²	1 257 ²	1 903 ²	103	101
Krysninger ¹		2 119	3 682	4 874	6 127	8 230
Totalt	6 813	7 407	10 813	13 703	16 196	19 430

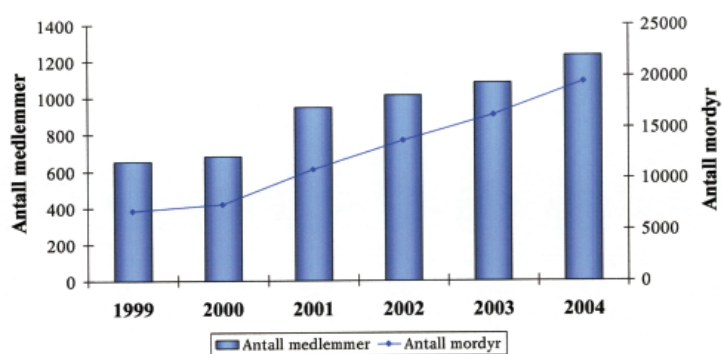
¹ For disse rasene ble det ikke foreatt noen telling i årene uten tall.

² NRF og de små rasene inngår i «Andre raser».

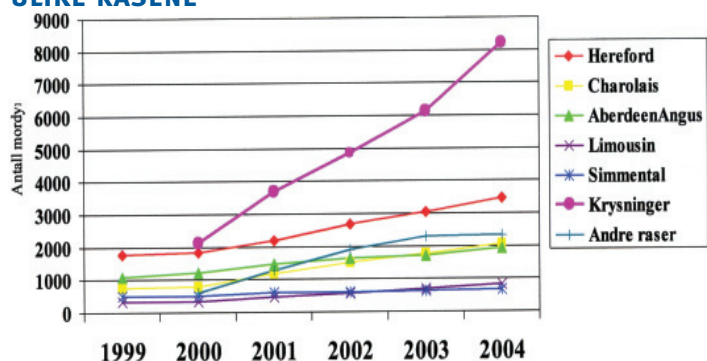
UTVIKLINGEN AV AMMEKYR TOTALT I NORGE SAMMENLIGNET MED AMMEKYR I STORFEKJØTTKONTROLLEN

UTVIKLINGEN AV MEDLEMS- OG MORDYRTALL

UTVIKLINGEN AV ANTALL MORDYR AV DE ULIKE RASENE

MORDYR AV ULIKE RASER, FYLKESVIS

Fylke	Mordyr totalt	Hereford	Charolais	Aberdeen Angus	Limousin	Simmental	Krysn- inger	Andre raser
Østfold	1 355	168	197	184	86	20	499	201
Akershus/Oslo	1 516	312	50	92	132	76	720	134
Hedmark	2 784	840	245	98	119	28	1 320	134
Oppland	2 662	353	217	243	185	106	1 266	292
Buskerud	1 609	317	160	145	4	15	884	84
Vestfold	1 096	253	217	3	56		471	96
Telemark	624	145	78	41	4	17	291	48
Aust Agder	136	24	17	3	3		62	27
Vest-Agder	247	19	39	15	2	58	77	37
Rogaland	1 272	144	80	311	60	49	348	280
Hordaland	776	140	48	175	6	9	232	166
Sogn og Fjordane	371	24	14	127		2	87	117
Møre og Romsdal	597	90	35	21	13	12	257	169
Sør- Trøndelag	1 224	124	278	97	24	97	415	189
Nord – Trøndelag	2 021	216	268	132	79	165	955	206
Nordland	861	272	89	110	52	2	259	77
Troms	233	22		109			61	41
Finnmark	46		15	3			26	2
Sum	19 430	3 463	2 047	1 909	825	656	8 230	2 300

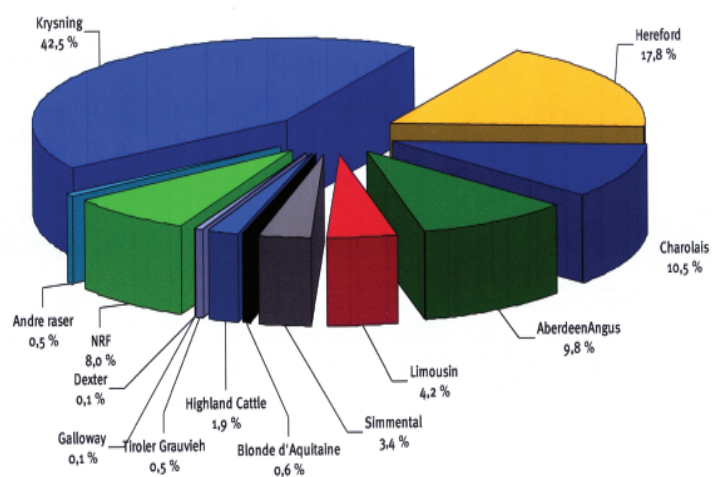
BESETNINGSSTATISTIKK

ANTALL BESETNINGER OG BESETNINGSSTØRRELSE, FYLKESVIS

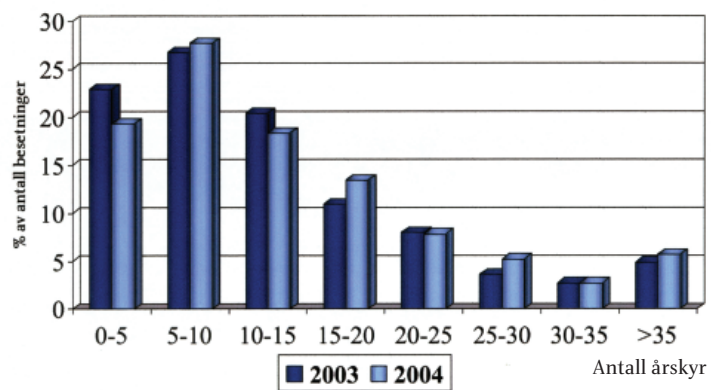
	Besetninger m/mordyr	Mordyr per besetning	Besetninger m/ kalvings registreringer	Kalvinger per besetning ¹
Østfold	68	19,9	58	16,7
Akershus/Oslo	72	21,1	59	19,0
Hedmark	131	21,3	112	19,7
Oppland	132	20,2	116	17,5
Buskerud	79	20,4	63	20,2
Vestfold	50	21,9	42	21,6
Telemark	41	15,2	35	14,5
Aust Agder	13	10,5	14	9,1
Vest-Agder	17	14,5	15	11,7
Rogaland	97	13,1	88	12,2
Hordaland	89	8,7	76	8,4
Sogn og Fjordane	42	8,8	38	7,1
Møre og Romsdal	40	14,9	38	12,7
Sør- Trøndelag	76	16,1	61	14,2
Nord - Trøndelag	104	19,4	82	17,7
Nordland	51	16,9	40	14,7
Troms	17	13,7	16	13,4
Finnmark	2	23,0	2	22,0
Sum	1 121	17,3	955	15,7

¹ Det er kun besetninger hvor det er registrert en eller flere kalvinger i 2004 som blir med på snitt beregningen i antall kalvinger/besetning.

PROSENTVIS FORDELING AV MORDYR MELLOM RASER

BESETNINGSSTØRRELSE I STORFEKJØTTKONTROLLEN

MEDLEMSSTATISTIKK

MEDLEMMER PER SLAKTERIRÅDGIVER

Slakteri	Rådgiver	Antall medlemmer 2003	Antall medlemmer 2004	% medlemmer med bondeversjon 2004
Fagsenteret for kjøtt	Grethe Ringdal	3	6	83
Gilde Region Øst	Olav Gjølberg	114	116	24
	Elisabeth Kluften	200	196	43
	Laila Almhjell-Ims		14	36
	Live Enerhaugen	45	124	31
	Kari Lianger	36		
	Kristian Heggelund	112	121	43
	Anne Lise H. Molland	170	171	20
Gilde Region Vest				
Gilde Region Nord	Odd Gunnar Stene	165	183	49
	Siri Wangberg	36	44	45
	Knut Storbakk	25	27	30
Norsk Kjøttfeavslag	Christopher Lange	3	3	0
Fatland	Gerd Skjoldal	130	123	9
Furuset Slakteri	Steinar Aas	39	39	46
Prima Slakt	Odd Jan Håland	2	3	67
Midt-Norge Slakteri	Paul Myhrås	54	49	37
Eidsmo slakteri	Klaus Arild Sandøy	9	10	80
Dullum slakteri	Peder Veiseth		5	40
Sum		1 143	1 234	34

MEDLEMSANDEL, FYLKESVIS

For å få et bilde av hvor stor andel av Norges ammekyr som er registrert i en eller annen kontroll, har vi fått tall fra Statens Landbruksforvaltning (SLF) og Kukontrollen. ►

Fylke	Ammekyr totalt (SLF) per 01.01.05 ¹	Antall mordyr i Storfekjøtt-kontrollen pr 31.12.04 ²	Mordyr i Storfekjøtt-kontrollen, % av totalt	Antall ammekyr i kukontrollen pr 11.03.05 ³	Antall ammekyr i kukontrollen % av totalt
Østfold	1 991	1 355	68	158	8
Akershus/Oslo	2 262	1 516	67	258	11
Hedmark	5 694	2 784	49	544	10
Oppland	5 716	2 662	47	922	16
Buskerud	3 188	1 609	50	370	12
Vestfold	2 205	1 096	50	162	7
Telemark	1 655	624	38	80	5
Aust Agder	684	136	20	37	5
Vest-Agder	1 532	247	16	198	13
Rogaland	4 884	1 272	26	587	12
Hordaland	2 359	776	33	156	7
Sogn og Fjordane	1 644	371	23	165	10
Møre og Romsdal	3 202	597	19	330	10
Sør-Trøndelag	3 685	1 224	33	500	14
Nord-Trøndelag	5 131	2 021	39	884	17
Nordland	3 291	861	26	531	16
Troms	752	233	31	57	8
Finnmark	59	46	78	9	15
Sum	49 934	19 430	39	5 948	12

Tabellen er bygd på tre litt forskjellige måter å telle kyrne på. Se forklaringen under og avsnittet «Begreper og definisjoner». Tallene er dermed ikke helt sammenlignbare, men gir et bilde av andelen norske ammekyr registrert i Storfekjøttkontrollen eller Kukontrollen.

¹ Antall ammekyr iflg. Statens Landbruksforvaltning (SLF): Antall ammekyr det ble søkt om produksjonstilskudd til per 01.01.05. Ved årsmeldingstidspunktet var disse ennå foreløpige fordi ikke alle søknader om produksjonstilskudd for året før var ferdigbehandlet. De endelige tallene for antall ammekyr som har fått produksjonstillegg, kan derfor forandre seg noe i forhold til tabellen ovenfor.

² Antall mordyr i Storfekjøttkontrollen: Hunndyr som er registrert med minimum én kalving innen 31. desember og som har stått som innmeldt hele eller deler av året.

³ Antall ammekyr i kukontrollen: Antall ammekyr i kontrollen på en bestemt dato, her per 11.03.05.

KALVINGSSTATISTIKK

ALDER VED FØRSTE KALVING OG KALVINGSINTERVALL

Rase	Alder ved første kalving ¹ (mnd)	Antall første-gangskalvere	Kalvingsintervall (mnd)	Antall kyr
Hereford	32,9	727	12,6	1 983
Charolais	32,3	460	12,5	1 153
Aberdeen Angus	29,4	363	12,7	1 106
Limousin	32,6	169	13,4	413
Simmental	29,2	121	12,7	257
Krysninger	31,7	2 335	12,8	4 021
NRF	37,3	323	13,4	708
Andre raser	34,0	136	13,1	345
Snitt/sum	32,2	4 634	12,8	9 986

¹ Alder ved første kalving er sannsynligvis noe lavere fordi eldre kyr meldes inn i kontrollen uten å oppgi at de har kalvet tidligere.

SAMMENHENG MELLOM KALVINGER PER ÅRSKU, BESETNINGSSTØRRELSE OG KALVINGSINTERVALL

Besetningene er gruppert etter antall kalvinger per årsku.

	Kalvinger per årsku	Antall årskyr per besetning	Kalvingsintervall (mnd)
Beste 1/3	1,3	12,7	13,4
Midtre 1/3	1,1	12,6	16,8
Dårligste 1/3	0,8	13,1	17,3
Snitt	1,0	12,8	15,8

Det er kun besetninger hvor det er registrert en eller flere kalvinger i 2004 og som har vært innmeldt hele året som er med i denne beregningen. Dette utgjør 774 besetninger.

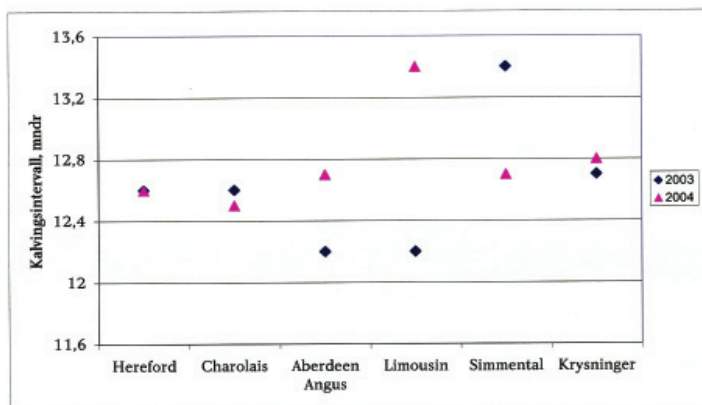
DØDFØDTE, KREPERTE OG TVILLINGFØDSLER

Rase	Kalvinger	Dødfødte/kreper ¹ antall	Dødfødte/kreper ¹ i % ¹	Kreper før 180 dager ²	Kreper ² i % ²	Tvillingfødsler antall	Tvillingfødsler i %
Hereford	2 763	115	4,2	69	2,5	47	1,7
Charolais	1 673	87	5,2	47	2,8	74	4,4
Aberdeen Angus	1476	67	4,5	39	2,6	25	1,7
Limousin	602	27	4,5	20	3,3	4	0,7
Simmental	398	25	6,3	14	3,5	18	4,5
Krysninger	6 499	264	4,1	151	2,3	133	2,0
NRF	1 044	44	4,2	34	3,3	24	2,3
Andre raser	490	25	5,1	11	2,2	6	1,2
Snitt/sum	14 945	654	4,4	385	2,6	331	2,2

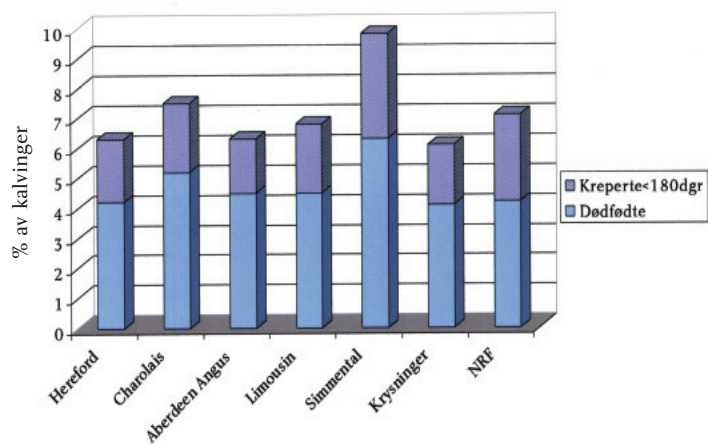
¹ Kalver som er dødfødte eller kreperer før de øremerkes, dvs. innen de er 20 dager gamle.

² Kalver som er øremerket og som registreres med utkode Sjøldau, Mistet eller Nødslakt, før de er 180 dager gamle. Tallet er høyere enn tidligere år fordi koden Mistet ikke var med i beregningene tidligere.

GJENNOMSNI TT LIG KALVINGSINTERVALL FOR ULIKE RASER

DØDFØDTE OG KREPERTE FOR ULIKE RASER

KALVINGSVANSKER OG FØDSELSVEKTER

Rase	Kalvingsvansker				Fødselsvekter ¹			
	Noen Antall	Noen %	Store Antall	Store %	Hanndyr Vekt	Hanndyr Antall	Hunndyr Vekt	Hunndyr Antall
Hereford	98	3,5	65	2,4	41	823	39	740
Charolais	91	5,4	26	1,6	46	621	43	645
Aberdeen Angus	40	2,7	17	1,2	40	505	37	498
Limousin	21	3,5	10	1,7	43	300	40	282
Simmental	15	3,8	10	2,5	45	146	43	140
Krysninger	255	3,9	168	2,6	43	2 105	40	1 995
NRF	26	2,5	18	1,7	40	22	40	15
Andre raser	19	3,9	12	2,4	36	145	36	146
Snitt/sum	565	3,8	326	2,2	42	4 667	40	4 461

¹ Fødselsvektene har tatt utgangspunkt i kalvenes rase.

De øvrige statistikker i tabellen tar utgangspunkt i kyrnes/mødrenes rase.

BESETNINGER INNDELT I GRUPPER ETTER KALVINGSRESULTAT

	Beste 1/3	Midtre 1/3	Dårligste 1/3	Snitt
Kalvinger per årsku	1,3	1,1	0,8	1,0
Kalvingsintervall, mndr	11,5	12,3	14,7	12,8
Kalvingsvansker (noen og store), %	0	1,7	14,2	5,9
Dødfødte og kreperte, %	0	1,0	13,7	4,9
Kreperte før 180 dager, %	0	0	7,8	2,6

Det er kun besetninger hvor det er registrert en eller flere kalvinger i 2004 og som har vært innmeldt hele året som er med i disse beregningene. Dette utgjør 774 besetninger.

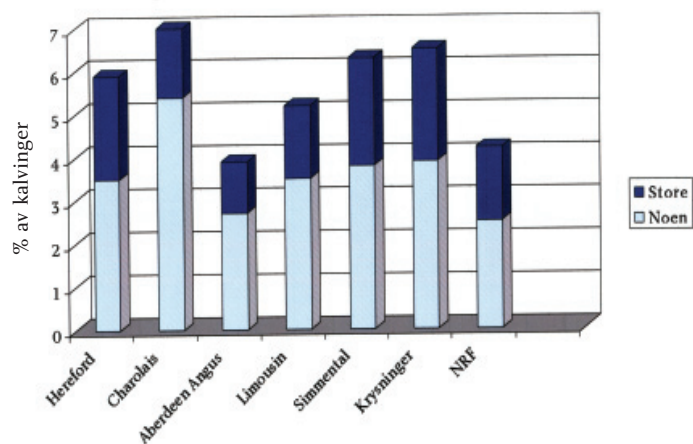
BEDEKNINGSSTATISTIKK

PARINGER/INSEMINERINGER

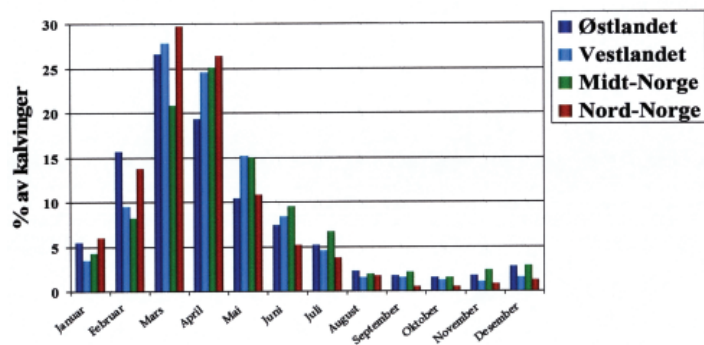
I bedekningsstatistikken for år 2004 er det tatt utgangspunkt i de bedekninger som er registrert skjedd i 2004. Insemineringer må registreres inn da de ikke automatisk overføres fra Geno.

Rase	Kyr bedekt	Bede- ninger totalt	Bede- ninger per ku	Inseminer- inger	Inseminer inger %
Hereford	1 533	1 779	1,2	286	16
Charolais	997	1 161	1,2	373	32
Aberdeen Angus	906	973	1,1	195	20
Limousin	259	301	1,2	91	30
Simmental	142	151	1,1	55	36
Krysninger	3 082	3 346	1,1	619	18
NRF	412	472	1,1	192	41
Andre raser	179	197	1,1	49	25
Snitt/sum	7 510	8 380	1,1	1 860	22

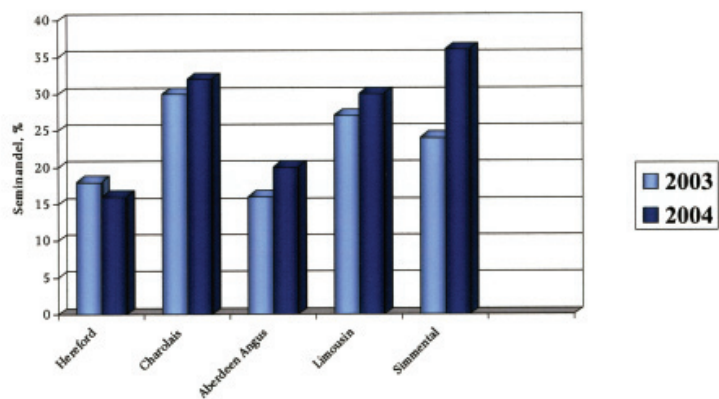
KALVINGSVANSKER FOR ULIKE RASER

SPREDNING AV KALVINGENE GJENNOM ÅRET, REGIONVIS

ANDEL INSEMINERINGER FOR ULIKE RASER

SLAKTERESULTATER

KLASSE OG FETTGRUPPE HOS UNG OKSE

Rase	Antall slakt	Slakte vekt (kg)	Klasse	Fett-gruppe	Alder v/slakt (mnd)	Slakte tilvekst (g/d)
Hereford	623	273	O+ (6,1)	3- (6,7)	19,6	438
Charolais	470	347	R+ (9,3)	2 (5,1)	18,7	582
Aberdeen Angus	383	256	O+ (6,4)	2+ (6,4)	18,4	436
Limousin	125	350	U (10,8)	2 (4,9)	18,2	612
Simmental	96	347	R+ (8,8)	2 (5,3)	19,0	570
Krysninger	2 733	316	R (7,6)	2+ (6,2)	18,3	544
NRF	2 500	293	O (5,3)	2+ (6,1)	19,8	463
Andre raser	99	256	O+ (5,6)	2 (4,9)	22,3	370
Snitt/sum	7 029	303	R- (6,7)	2+ (6,1)	19,0	501

Kravene for å være med i gjennomsnittet for Ung okse er at dyret er yngre enn 1 000 dager ved slaktedato og registrert som hann dyr i Storfekjøttkontrollen.

SLAKT AV UNG OKSE GRUPPERT ETTER SLAKTETILVEKST

		Slaktetil- vekst(g/d)	Slakte- vekt (kg)	Klasse	Fett- gruppe	Alder v/slakt (mnd)	Antall slakt
Hereford	Høyeste 1/3	554	297	R- (6,6)	3 (7,6)	16,5	208
	Midtre 1/3	438	283	O+ (6,3)	3- (6,9)	19,8	207
	Laveste 1/3	322	240	O (5,3)	2+ (5,6)	22,4	208
Charolais	Høyeste 1/3	702	380	U- (10,1)	2 (5,4)	16,8	157
	Midtre 1/3	579	348	R+ (9,4)	2 (5,3)	18,5	156
	Laveste 1/3	464	313	R (8,4)	2 (4,7)	20,9	157
Aberdeen Angus	Høyeste 1/3	548	283	R (7,5)	3- (7,2)	15,8	128
	Midtre 1/3	436	264	O+ (6,4)	3- (6,5)	18,5	127
	Laveste 1/3	323	221	O+ (5,5)	2+ (5,6)	20,9	128
Krysninger	Høyeste 1/3	668	351	R+ (8,8)	3- (6,6)	16,3	911
	Midtre 1/3	547	319	R (7,6)	2+ (6,3)	17,9	911
	Laveste 1/3	417	279	R- (6,5)	2+ (5,7)	20,6	911

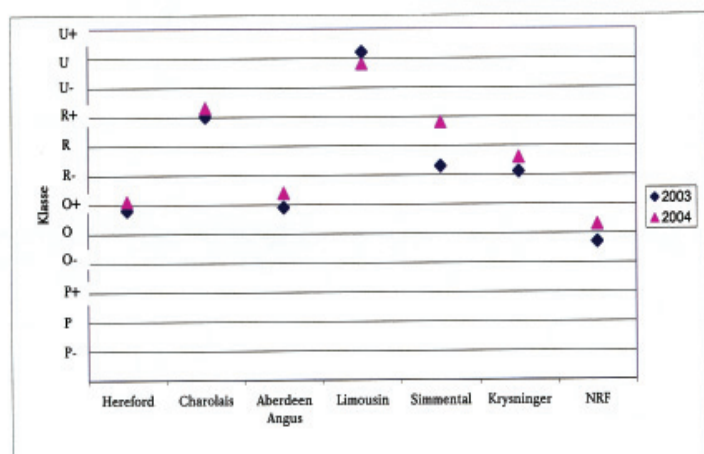
For de andre rasene foreligger det for lite tallmateriale til at denne statistikken blir pålitelig.

KLASSE OG FETTGRUPPE HOS KVIGE

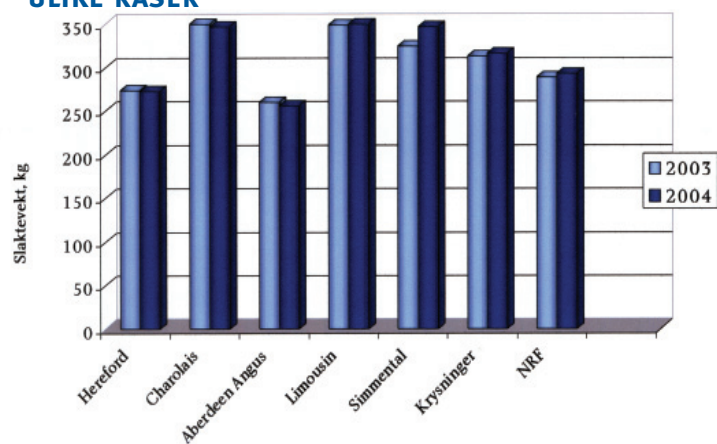
Rase	Antall slakt	Slakte vekt (kg)	Klasse	Fett-gruppe	Alder v/slakt (mnd)	Slakte tilvekst (g/d)
Hereford	178	203	O (5,3)	3 (8,4)	20,6	300
Charolais	126	251	R- (7,1)	2+ (5,8)	22,3	351
Aberdeen Angus	93	188	O (5,2)	3 (7,9)	19,7	295
Limousin	32	246	R+ (8,8)	2+ (6,1)	21,0	377
Simmental	21	212	O+ (5,5)	2 (4,9)	21,6	305
Krysninger	829	219	O+ (5,8)	3- (7,4)	20,4	334
NRF	222	220	O- (4,3)	3- (7,3)	22,6	300
Andre raser	14	190	O (5,4)	2 (5,4)	22,8	254
Snitt/sum	1 515	218	O+ (5,6)	3- (7,3)	20,9	324

For å telle med i snittet for slakteresultat for Kvige, må dyret være yngre enn 1 000 dager ved slakt og registrert som hunndyr i Storfekjøttkontrollen.

GJENNOMSNTTIG SLAKTEKLASSE FOR UNG OKSE FOR ULIKE RASER

GJENNOMSNTTIG SLAKTEVEKT FOR UNG OKSE FOR ULIKE RASER

KLASSE OG FETTGRUPPE HOS UNG KU

Rase	Antall slakt	Slaktevekt (kg)	Klasse	Fettgruppe	Alder v/slakt (år)
Hereford	128	256	O (4,6)	3+ (8,8)	3,4
Charolais	44	308	O+ (6,3)	2+ (6,2)	3,5
Aberdeen Angus	40	241	O (5,0)	3 (8,3)	3,0
Limousin	9	264	O+ (6,3)	2 (5,1)	3,6
Simmental	17	248	O- (4,4)	2- (4,2)	3,0
Krysninger	414	265	O (5,0)	3- (7,2)	3,1
NRF	178	232	P+ (2,8)	2+ (6,4)	3,1
Andre raser	8	204	P+ (3,4)	2 (4,5)	3,4
Snitt/sum	838	256	O (4,5)	3- (7,2)	3,2

For å telle med i snittet for slakteresultat for Ung ku, må dyret være eldre enn 700 dager ved slakt og registrert som hunndyr i

KLASSE OG FETTGRUPPE HOS KU

Rase	Antall slakt	Slaktevekt (kg)	Klasse	Fettgruppe	Alder v/slakt (år)
Hereford	305	312	P (5,3)	4 (10,9)	7,3
Charolais	179	359	R- (6,8)	3- (7,4)	7,4
Aberdeen Angus	156	275	O (5,3)	4- (10,3)	7,6
Limousin	42	362	R (8,1)	3 (8,4)	7,1
Simmental	63	318	O+ (5,6)	3- (7,0)	7,3
Krysninger	799	304	O (5,1)	3+ (8,9)	6,3
NRF	277	258	P+ (3,0)	3- (7,3)	5,9
Andre raser	34	238	O- (4,1)	3- (6,9)	7,5
Snitt/sum	1 855	303	O (5,1)	3+ (8,9)	6,7

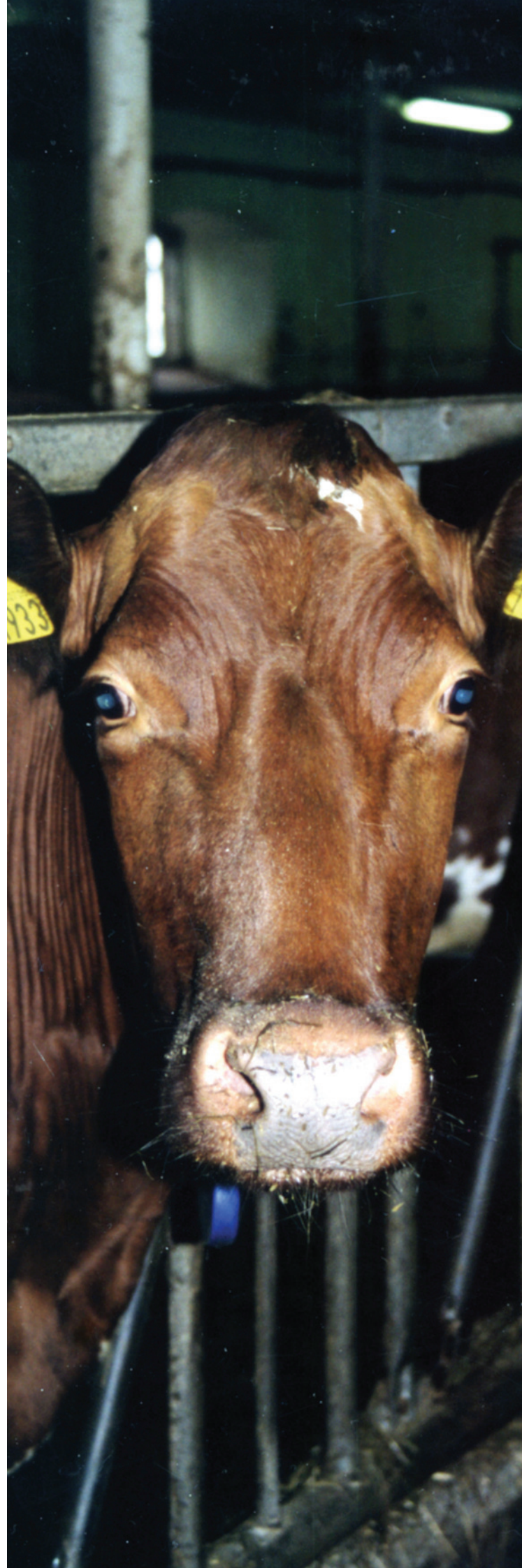
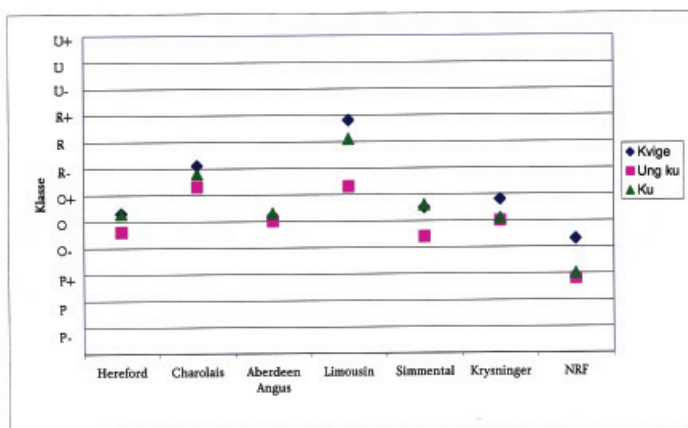
For å telle med i slakteresultatet for Ku må dyret være eldre enn 700 dager ved slakt og være registrert som hunndyr i Storfekjøttkontrollen.

KLASSE OG FETTGRUPPE HOS KALV

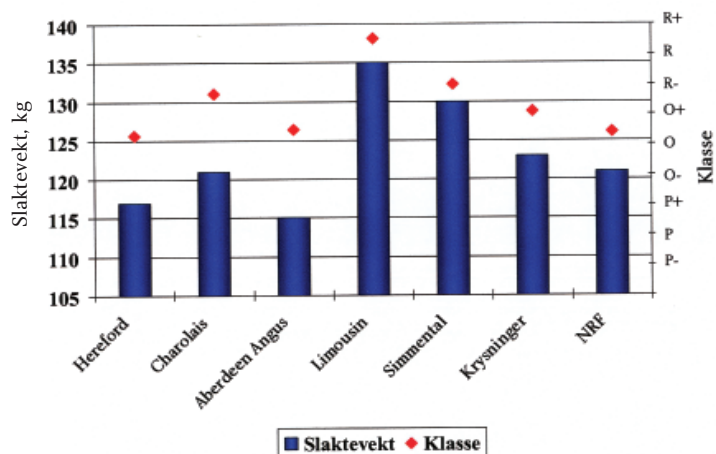
Rase	Antall slakt	Slaktevekt (kg)	Klasse	Fettgruppe	Alder v/slakt (mnd)	Slakte-tilvekst (g/d)
Hereford	131	117	O (5,3)	2 (4,9)	7,5	449
Charolais	27	121	R- (6,7)	1+ (3,3)	8,3	431
Aberdeen Angus	92	115	O+ (5,5)	2 (5,1)	8,9	382
Limousin	2	135	R+ (8,5)	2 (4,5)	8,1	471
Simmental	5	130	R- (7,0)	2- (3,8)	8,1	491
Krysninger	446	123	O+ (6,1)	2 (4,6)	7,3	479
NRF	170	121	O (5,4)	2- (3,6)	7,5	470
Andre raser	16	119	O+ (5,9)	1+ (3,3)	10,5	366
Snitt/sum	889	121	O+ (5,8)	2- (4,4)	7,6	459

For å telle med i slakteresultatet, må dyret være yngre enn 700 dager på slaktedato.

GJENNOMSNTTIG SLAKTEKLASSE FOR KVIGE, UNG KU OG KU FOR ULIKE RASER

GJENNOMSNTTIG SLAKTEKLASSE OG SLAKTEVEKT FOR KALV FOR ULIKE RASER

TILVEKSTER

SLAKTETILVEKST OG REELL LEVENDETILVEKST FOR HANNDYR

Rase	Slaktetilvekst		Reell levendetilvekst			
	Tilvekst (ung okse) g/dag	Antall	Tilvekst 0-200 dager g/dag	Antall	Tilvekst 200-365 dager g/dag	Antall
Hereford	438	623	1 074	427	1 125	182
Charolais	582	470	1 261	289	1 372	121
Aberdeen Angus	436	383	1 052	272	1 110	114
Limousin	612	125	1 204	67	1 386	29
Simmental	570	96	1 402	71	1 492	38
Krysninger	544	2 733	1 124	717	1 183	227
NRF	463	2 500	1 087	26	1 138	11
Andre raser	370	99	1 171	34	1 310	29
Snitt/sum	501	7 029	1 137	1 903	1 216	751

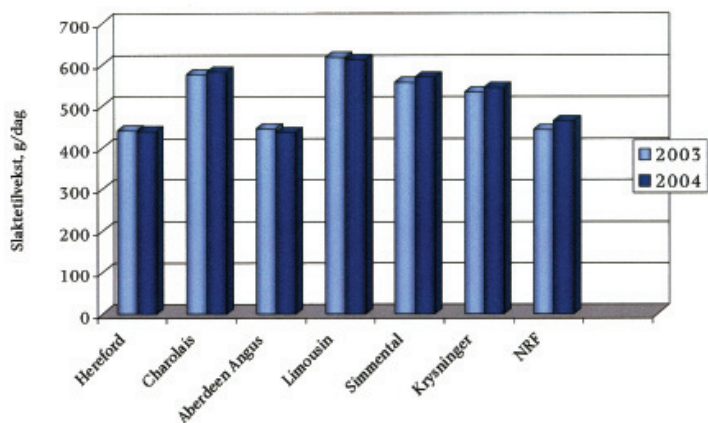
Gjennomsnittlig tilvekst slaktevekt er beregnet på alle dyr med slakteresultater i 2004. Tilvekst levendevikt er beregnet på alle dyr som har korrigert 200-dagersvekt med veiedato i 2004, og/eller korrigert 365-dagersvekt med veiedato i 2004. Selve tilvekstberegningen tar ikke utgangspunkt i korrigert vekt, men i veid vekt.

LEVENDETILVEKST FOR HUNNDYR

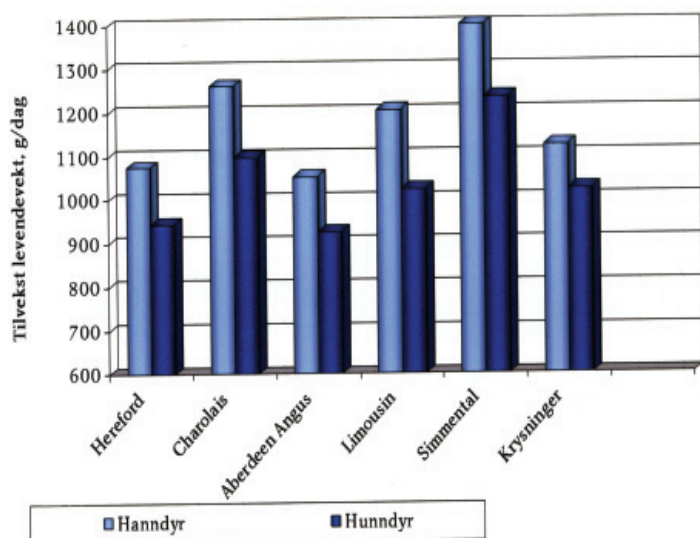
Rase	Tilvekst 0-200 dager		Tilvekst 200-365 dager		Tilvekst 365-550 dager	
	g/dag	Antall	g/dag	Antall	g/dag	Antall
Hereford	944	354	767	178	624	78
Charolais	1 096	291	892	123	642	41
Aberdeen Angus	925	228	767	123	527	57
Limousin	1 023	54	827	24	365	3
Simmental	1 234	39	923	31	552	5
Krysninger	1 022	599	718	232	570	92
Andre raser	995	52	739	31	730	11
Snitt/sum	1 009	1 617	780	742	590	287

Siden det i liten grad er tatt levendevikter av NRF-hunndyrene, er ikke disse tallene skilt ut som egen rase, men inngår i Andre raser.

SLAKTETILVEKST FOR UNG OKSE FOR ULIKE RASER

TILVEKST FRA 0-200 DAGERS ALDER FOR DE ULIKE RASENE

DYR INNEDELTE I GRUPPER ETTER LEVENDETILVEKST 0-200 DAGER

		Tilvekst 0-200 dager (g/dag)	
		Hannedyr	Hunnedyr
Hereford	Beste 1/3	1 315	1 147
	Midtre 1/3	1 084	941
	Dårligste 1/3	824	744
Charolais	Beste 1/3	1 513	1 308
	Midtre 1/3	1 252	1 097
	Dårligste 1/3	1 013	902
Aberdeen Angus	Beste 1/3	1 276	1 109
	Midtre 1/3	1 057	928
	Dårligste 1/3	821	737
Krysninger	Beste 1/3	1 379	1 236
	Midtre 1/3	1 118	1 013
	Dårligste 1/3	873	820

For de andre rasene foreligger det for lite tallmateriale til at denne statistikken blir pålitelig.

VEKTREGISTRERINGER

Vektregistreringer er ikke obligatoriske i Storfekjøttkontrollen. Det er mulig å registrere både veide vekter og brystmål. I 2004 var det 62% av besetningene i Storfekjøttkontrollen som registrerte vekter/brystmål på minst fem dyr i sin besetning.

Tabellen viser andel dyr av hver rase som har fått registrert vekter som er innenfor intervallene for de korrigerte vektene i 2004. Det er ikke skilt på om vektregistreringene er fra veide vekter eller brystmål.

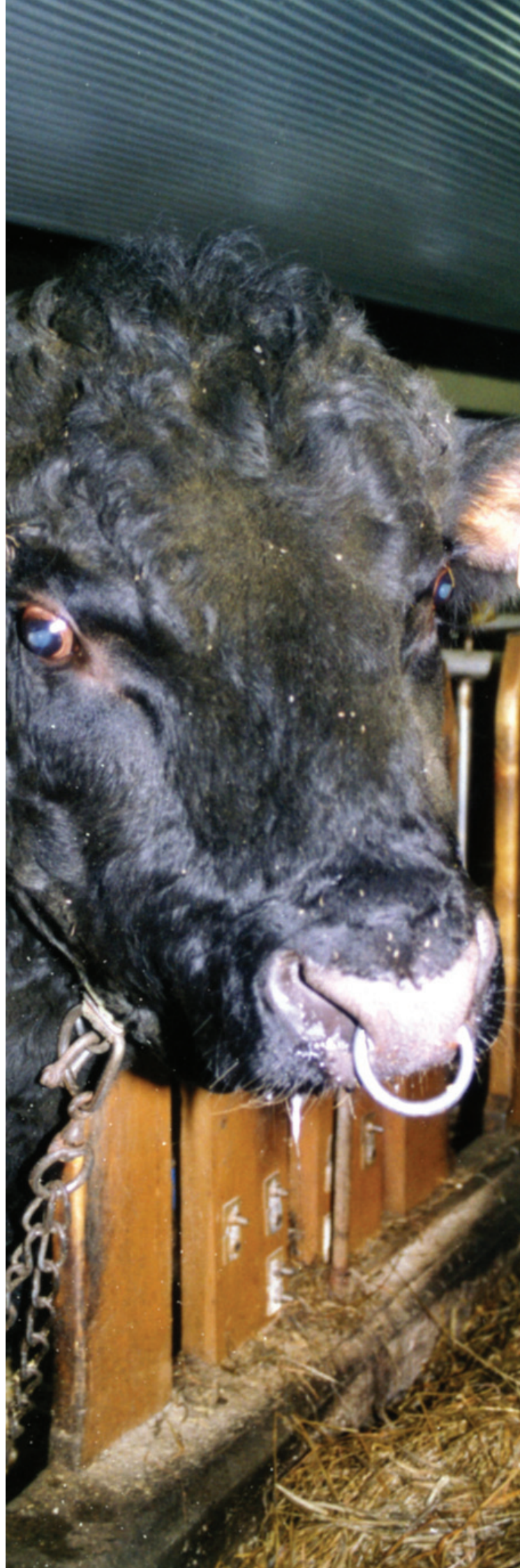
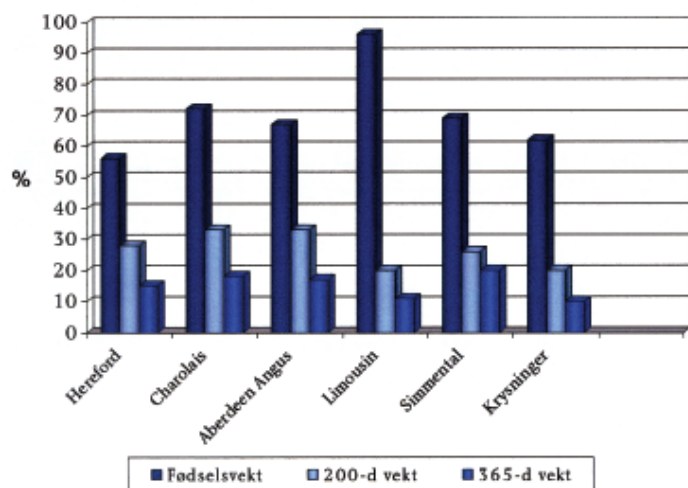
	Fødselsvekt		200-dagersvekt		365-dagersvekt	
	Antall	%	Antall	% ¹	Antall	% ²
Hereford	1 563	56	781	28	360	15
Charolais	1 266	72	580	33	244	18
Aberdeen Angus	1 003	67	500	33	237	17
Limousin	582	96	121	20	53	11
Simmental	286	69	110	26	69	20
Krysninger	4 100	62	1 316	20	459	10
NRF	37	3	38	4	17	1
Andre raser	291	59	74	15	54	11
Snitt/sum	9 128	60	3 520	23	1 493	12

¹ Prosent av dyr som er født i 2004 av aktuell rase.

² Prosent av dyr som er født i 2003 av aktuell rase.

ANDEL DYR MED VEKTREGISTRERINGER

HELSE

Helseopplysninger i Storfekjøttkontrollen er viktig for dokumentasjon mot forbruker og forebyggende helsearbeid. Det er kun 10% av medlemmene som registrerer helseopplysninger i Storfekjøttkontrollen idag. Denne andelen er altfor lav. På grunn av dette har det i 2004 vært fokusert på å få flere til å registrere helseopplysninger. Økningen i antall registreringer fra 2003 til 2004 skyldes sannsynligvis denne fokuseringen.

	Forebyggende behandl.	Sjukdoms- behandl.	Ikke sykdoms- relaterte behandl.	Sum alle helse- registrer- inger	Antall beset- ninger m/helsereg.
2002	544	611	181	1 336	80
2003	716	606	243	1 565	83
2004	1 392	1 072	399	2 863	127

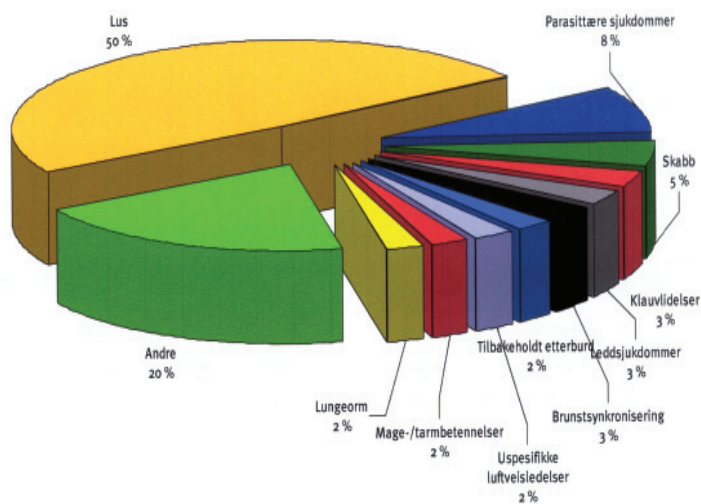
SAMMENLIGNINGSTALL FRA DANMARK

Nedenstående tall er utgitt av Kvægavlforeningen Dansire, og er gjennomsnittstall fra år 2004 i husdyrkontrollen for kjøttfe i Danmark.

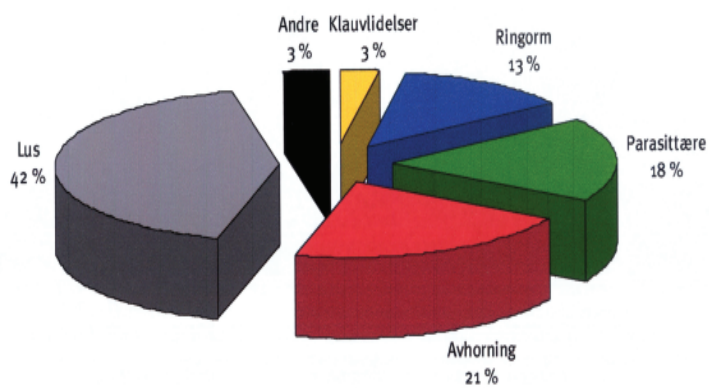
Slakteresultater Ung okse 12-18 måneder

Rase	Antall slakt	Slaktevekt (kg)	Klasse	Alder v/slakt (mnd)
Hereford	3 430	257	R- (7,4)	14,9
Charolais	1 354	302	U (10,8)	14,5
Aberdeen Angus	1 523	268	R (7,9)	15,0
Limousin	3 149	297	U+ (11,7)	14,4
Simmental	1 461	287	R+ (8,9)	14,2

RAPPORTERTE SJKDOMMER

RAPPORTERTE FOREBYGGENDE BEHANDLINGER

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE

Returadresse:
FAGSENTERET for kjøtt
Lørenvn. 37, Postboks 396 Økern,
0513 Oslo

FAGSENTERET for kjøtt
Lørenvn. 37
Postboks 396 Økern, 0513 Oslo

Tlf. 22 09 23 00
Fax 22 22 00 16
e-post: fagsenteret@fagkjott.no
www.fagkjott.no

Tekst: Grethe Ringdal (foto)/Cecilie Ausland
Layout: Grete Ekstrøm Sveen
Trykkeri: Elanders Novum as 2005

